

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **L. O.**, bývajúcej v Ž., zastúpenej JUDr. V. J., advokátom so sídlom v Ž., proti odporcom **1/ J. L.**, bývajúcej v Ž., **2/ Š. L.**, bývajúcemu v T., **3/ G., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej JUDr. G. R., advokátkou so sídlom v M., **o zaplatenie 4 006,13 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13 C 12/2011, o dovolaní odporkyne 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 20. novembra 2013 sp. zn. 7 Co 423/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporkyňa 3/ je povinná zaplatiť navrhovateľke do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 190,90 € na účet JUDr. V. J., advokáta so sídlom v Ž..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 9. februára 2012 č.k. 13 C 12/2011-73 uložil odporcom v rade 1/ až 3/ povinnosť zaplatiť navrhovateľke do troch dní spoločne a nerozdielne sumu 3 476,20 € s tým, že plnením ktoréhokoľvek z nich zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť plnenia ostatných odporcov. Odporkyni 1/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 529,93 €, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal z toho, že 25. júna 2007 došlo k dopravnej nehode osobným motorovým vozidlom, ktoré viedla odporkyňa 1/ a ktorého prevádzateľom bol odporca 2/. Pri tejto nehode bola navrhovateľke spôsobená škoda na zdraví do tej miery, že bola uznaná za plne invalidnú. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že miera poklesu jej schopností vykonávať zárobkovú činnosť je 70 %. Podľa názoru súdu prvého stupňa boli v danej veci splnené predpoklady pre aplikáciu § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského

uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov pre maximálne zvýšenie priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %. Za škodu navrhovateľky zodpovedá odporkyňa 1/ podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako ten, kto porušil svoje povinnosti a svojim protiprávnym konaním zavinil dopravnú nehodu. Pokiaľ ide o odporcu 2/ (prevádzateľa motorového vozidla), jeho zodpovednosť vyplýva z § 427 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Opodstatnenosť návrhu navrhovateľky voči odporkyňi 3/ vyvodil súd prvého stupňa z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“). Podľa jeho názoru odporkyňa 3/ nedôvodne vzniesla námietku premlčania, lebo nedošlo k premlčaniu práva navrhovateľky na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vychádzal pri tom z § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ustálil, že navrhovateľka získala vedomosť o výške škody až zo základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia vykonaného v posudku MUDr. K. O. z 8. apríla 2009. Konštatoval, že návrh na začatie konania bol v danom prípade podaný 25. októbra 2010, teda v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. V ďalšom uviedol, že trovy navrhovateľky v trestnom konaní vedenom proti odporkyňi 1/ boli vynaložené účelne. Výška týchto trov nebola medzi účastníkmi sporná. Navrhovateľka listinnými dôkazmi preukázala, že ňou uhradené trovy boli riadne vyúčtované v súlade s vyhláškou o odmenách advokátov. Vznik týchto trov zavinila odporkyňa 1/ v dôsledku svojho protiprávneho konania, a preto ju súd zaviazal na ich zapltenie. O trovách prejednávanej veci rozhodol podľa § 151 ods. 1 a 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie odporkyňa 1/. Namietala, že došlo k premlčaniu práva navrhovateľky na zapltenie zvýšenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 3 476,20 €. Poukázala na to, že navrhovateľka utrpela úraz 25. júna 2007, jej zdravotný stav bol konsolidovaný v decembri 2007 a doba liečenia skončila 6. júna 2008. Už v tomto čase mohla teda žiadať o vyhotovenie lekárskeho posudku na vyhodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia. V prípade návrhu na odškodnenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia treba vychádzať z toho, že poškodený sa dozvie o škode v čase, keď je možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia; od tohto okamihu plynie subjektívna premlčacia doba. Najmenej od 26. júna 2008 boli preto

splnené všetky podmienky pre ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia. To znamená, že právo na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo navrhovateľkou uplatnené až po uplynutí premlčacej lehoty. Námietku premlčania vzniesla odporkyňa 1/ aj vo vzťahu k právu na náhradu trov trestného konania. Z týchto dôvodov žiadala napadnutý rozsudok buď zmeniť (a návrh zamietnuť) alebo zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Uvedené rozhodnutie napadla odvolaním aj odporkyňa 3/. Namietala nesprávne právne posúdenie v otázke začiatku plynutia premlčacej doby pri práve navrhovateľky na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Poukazovala pri tom (obdobne ako odporkyňa 1) na moment ustálenia zdravotného stavu navrhovateľky. Žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľka v odvolacom konaní zastávala názor, že prvostupňový súd sa dostatočne vysporiadal so skutkovým aj právnym stavom veci a jeho rozhodnutie je vecne správne. Tvrdila, že až dorúčením rozhodnutia vydaného v trestnom konaní sa dozvedela, kto zodpovedá za jej škodu.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 20. novembra 2013 sp. zn. 7 Co 423/2012 rozhodol, že: a/ „rozsudok okresného súdu v časti (v I. výroku), ktorou zaviazal odporcu 2/ zaplatiť navrhovateľke sumu 3 476,20 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v časti (v III. výroku), ktorou navrhovateľke vo vzťahu k odporcovi 2/ náhradu trov konania nepriznal, zostáva nedotknutý“, b/ napadnutý rozsudok potvrdil vo výroku, ktorým bola odporkyňa 1/ zaviazaná zaplatiť navrhovateľke 529,93 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, c/ napadnutý rozsudok vo zvyšnej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zdôraznil, že bol viazaný odvolacími dôvodmi a rozsahom, v akom sa odvolatelia domáhali preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa. K odvolaniu odporkyne 1/ (vo väzbe na jej povinnosť zaplatiť 529,93 €) uviedol, že pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby má podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka význam okamih vzniku škody. Pokiaľ bol návrh podaný v roku 2010, neuplynula ešte (z hľadiska práva navrhovateľky na zaplatenie 529,93 €) subjektívna premlčacia doba. Napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bola odporkyňa 1/ uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľke túto sumu, preto potvrdil ako vecne správny. V ďalšom pristúpil k posúdeniu odvolacích námietok odporkyň 1/ a 3/, ktoré sa týkali nesprávneho právneho posúdenia momentu začatia plynutia

premlčacej doby vo vzťahu k navrhovateľkinmu právu na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Tieto odvolacie námietky oboch odvolateľiek považoval za dôvodné. Upozornil, že prvostupňový súd síce správne ustálil, že pri počítaní subjektívnej premlčacej doby pri práve na náhradu škody spôsobenej na zdraví platí iba subjektívna premlčacia doba (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka), vychádzal ale z nesprávneho určenia začiatku jej plynutia. Odvolací súd prisvedčil odvolateľkám, že pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia sa za začiatok plynutia premlčacej doby považuje deň, ku ktorému možno preukázať existenciu nepriaznivých trvalých následkov pre životné úkony poškodeného, pre jeho spoločenské uplatnenie a pre plnenie jeho životných úloh a je možné ich ohodnotiť. Teda v okamihu, kedy možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, má poškodený k dispozícii skutkové okolnosti, z ktorých môže zistiť škodu a jej rozsah. Posúdenie otázky, kedy sa zdravotný stav poškodeného ustálil, je závislé na vyjadrení lekára. Odvolateľky preto dôvodne navrhovali, aby sa k otázke ustálenia tohto okamihu vyjadril lekár, ktorý vyhotovil posudok o sťažení spoločenského uplatnenia navrhovateľky. Súd prvého stupňa, riadiac sa nesprávnym názorom, že za okamih začiatku behu premlčacej doby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba považovať vyhotovenie lekárskeho posudku o výške bodového ohodnotenia navrhovateľky, nevykonal dokazovanie na zistenie relevantných skutkových okolností, a preto aj nedostatočne zistil skutkový stav veci. Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie v tejto časti vo vzťahu k odporkyňiam 1/ a 3/ zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pre účely ktorého upozornil, že odporcovia 1/ a 3/ nemali postavenie nerozlučných spoločníkov. Právny základ nároku navrhovateľky, ktorý voči nim uplatnila, bol rozdielny. Každý z nich má v konaní postavenie samostatného spoločníka a nevzniká medzi nimi pasívna solidarita, aj keď sú zaviazaní na rovnaké plnenie. Ide o ich samostatné záväzky s tým, že v rozsahu, v akom jeden z nich bude navrhovateľke plniť, zanikne nielen jeho záväzok, ale tiež záväzok ostatných odporcov. V závere odôvodnenia odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa bude v ďalšom konaní povinný túto nepresnosť zrušeného výroku napadnutého rozsudku odstrániť.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala odporkyňa 3/ dovolanie. Uviedla, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odvolací súd dospel v prejednávanej veci k nesprávnemu záveru, že odporcovia 1/ až 3/ netvorili v konaní nerozlučné spoločenstvo, ale boli v postavení samostatných spoločníkov, resp. že i keď boli zaviazaní na rovnaké plnenie, nejde o ich solidárny záväzok. S poukázaním na § 96 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 206 ods. 1 a 2 O.s.p. vyslovila názor, že ak bola prvostupňovým

súdom (čo do povinnosti zaplatiť navrhovateľke 3 476,20 €) založená solidarita odporcov 1/ až 3/, malo odvolanie ktoréhokolvek z nich suspenzívny účinok na celé rozhodnutie, na všetky jeho výroky a všetkých odporcov. Navyše, ide o vec, pri právnom posudzovaní ktorej treba aplikovať ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z., z ktorého vyplýva určitý spôsob vyrovnania medzi účastníkmi (§ 206 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd nepostrehol, že odvolanie odporkýň 1/ a 3/ malo právne účinky aj na odporcu 2/. Pokiaľ zrušil napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa povinnosti odporkýň 1/ a 3/ zaplatiť navrhovateľke 3 476,20 €, mal tento rozsudok zrušiť aj vo vzťahu k odporcovi 2/. Zrušujúci výrok napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je preto z týchto dôvodov vecne nesprávny. Dovolateľka k tomu dodala, že odvolací súd právne vzťahy medzi odporcami 1/ až 3/ upravil inak ako súd prvého stupňa – prvostupňovým súdom boli odporcovia zaviazaní solidárne, odvolací súd ale konštatoval, že ich záväzok nie je solidárny. Z týchto dôvodov žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že odvolací súd dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré náležite právne posúdil. Jeho rozhodnutie je odôvodnené presvedčivo a dostatočne. Odvolací súd podľa jej presvedčenia neupravil práva a povinnosti odporcov inak ako súd prvého stupňa, iba inštruoval súd prvého stupňa, ako má v ďalšom konaní posudzovať vzťah medzi odporcami navzájom. Žiadala dovolanie odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Odporkyňa 1/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Odporca 2/ sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnil s týmto opravným prostriedkom odporkyne 3/.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo (len) z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj *Roseltrans proti Rusku*, rozsudok

z roku 2005). Vo veci Abdullayev proti Rusku (rozsudok z roku 2010) EŠLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru EŠLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad Sutyazhnik proti Rusku (rozsudok z roku 2009) alebo Bulgakova proti Rusku (rozsudok z roku 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009).

Pri uplatnení tézy, vyplývajúcej z rozhodnutí EŠLP, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, treba prípady možnosti prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na výnimky z tejto zásady. Aj Občiansky súdny poriadok upravuje takto podmienky prípustnosti dovolania a prípady, v ktorých možno právoplatné rozhodnutie napadnúť dovolaním, považuje len za výnimku zo zásady jeho záväznosti a nezmeniteľnosti. Právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade vykladať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad.

2. Dovolaním odporkyne 3/ je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

2.1. V praxi sa vyskytujúce výroky odvolacích súdov, ktorými sa v niektorých prípadoch konštatuje, že určité prvostupňové rozhodnutie „zostáva nedotknuté“ v tej alebo onej časti nenapadnutej odvolaním, sú nadbytočné. Vysvetlenie, ktoré výroky odvolaním boli alebo neboli napadnuté, resp. aké účinky má skutočnosť, že nebolo podané odvolanie proti niektorej časti rozhodnutia (niektorému jeho výroku), má obsahovať odôvodnenie rozsudku.

Pri skúmaní prípustnosti dovolania sa preto na obdobné výroky neprihliada.

2.2. V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež

prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V danom prípade dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku (pokiaľ smeruje proti zrušujúcemu výroku tohto rozhodnutia, vid' ďalej – bod 2.3.). Nejde teda o dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu (výroku) rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. Dovolací súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podané dovolanie preto podľa § 238 prípustné nie je.

Prípustnosť tejto časti dovolania by mohla založiť len vada konania vymenovaná v § 237 O.s.p. (k tomu vid' 3.).

2.3. Dovoláním je v danom prípade napadnutý aj zrušujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu. Takýto výrok, i keď je súčasťou rozsudku, má povahu uznesenia (vid' § 223 O.s.p.). Uznesenia, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Najvyšší súd sa nestotožňuje s právnym názorom dovolateľky, že odvolací súd v preskúmvanej veci zrušujúcim výrokom inak (odlišne) ako súd prvého stupňa konštituoval práva a povinnosti účastníkov konania – z napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd, pokiaľ ide o tento výrok, žiadne práva a povinnosti nekonštituoval; vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa, na ktorom bude, aby v ďalšom konaní posúdil, či a ako práva a povinnosti účastníkov bude alebo nebude konštituovať (pozn. dovolacieho súdu: v spise je na č.1. 169 spisu založené podanie navrhovateľky z 10. apríla 2014, ktorým vzala návrh späť voči odporkyniam 1/ a 3/). Odporkyňou 3/ podané dovolanie teda v danej veci nesmeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho; napadnuté je zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu.

Zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu nie je v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. uvedené, preto z týchto ustanovení prípustnosť dovolania odporkyne 3/ nevyplýva.

Judikatúra najvyššieho súdu (viď m. m. R 34/1995) dospela k záveru, že proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený podľa § 221 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné iba z dôvodov uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. – k tomu viď 3.

3. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

3.1. Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania odporkyne 3/ preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

3.2. Odporkyňa 3/ v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

3.3. Najvyšší súd už v rozhodnutí publikovanom pod R 125/1999 uviedol, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno extenzívne vykladať v súvislosti s postupom súdu vtedy, ak ide o faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu je len jeho faktická (ne)činnosť, teda procedúra prejednávania veci (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 90/2012, 91/2012), ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a ktorá má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania a zmarenie možnosti jeho aktívnej účasti na konaní. „Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať rozhodnutie, ako výsledok vecnej rozhodovacej činnosti súdu ...“ (vid' uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2012 sp. zn. 5 Cdo 201/2011). Postupom súdu sa teda môže rozumieť iba samotný priebeh konania, spôsob vedenia konania či procesu, jednotlivé procesné úkony súdu, jeho faktická činnosť alebo nečinnosť, nie však rozhodovací akt súdu.

3.4. V preskúmvanej veci je z určujúceho (obsahového) hľadiska zrejmé, že odporkyňa 3/ namieta odňatie jej možnosti pred súdom konať tým, že odvolací súd zaujal nesprávne právne závery, podľa ktorých odporcovia 1/ až 3/ nie sú nerozluční spoločníci, nemožno ich považovať za solidárne zaviazaných a odvolanie odporkýň 1/ a 3/ malo procesne účinky dopadajúce aj na odporcu 2/, takže odvolací súd mal zrušiť napadnutý rozsudok aj vo vzťahu k odporcovi 2/.

Predmetné námietky odporkyne 3/ sa netýkajú procedúry prejednávania veci, ale jej právneho posudzovania, prípadne tzv. inej vady majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci:

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci je najvyšším súdom považované za relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorým možno úspešne odôvodniť (len) procesne prípustné dovolanie; zároveň je zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (porovnaj R 54/20102 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), prípustnosť dovolania ale nezakladá.

4. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania odporkyne 3/ z ustanovení § 238 O.s.p. a § 239 O.s.p. nevyplýva, nepotvrdila sa existencia vady dovolateľkou tvrdenej (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a v dovolacom konaní nevyšli najavo ďalšie vady konania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

5. V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporkyne 3/, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľka podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslila. Dovolací súd priznal navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokátky za jeden úkon právnej služby

poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu odporkyne [§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 151,05 €, čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky, miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (8,04 €) a 20% DPH (31,81 €), predstavuje spolu 190,90 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. júla 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková